

SIMON ENZO

OP ZOEK
NAAR DE NAAM

Instructieboek **MEE SPEEL SPELEN**

- Inleiding op het thema Gods naam
  - Wat zijn meespeelspelelen?
  - Wat is drama?
- Wat is de rol van de begeleider?
  - Gebruikstips

Door Harrie Nijhof, m.m.v. Willem de Vink

INSTRUCTIEBOEK

Meespeelspelen

Wie is God? Wat is Zijn naam?

In deze werkmap ga je spelenderwijs met kinderen op ontdekkingsstocht naar de namen van God. Dat gebeurt d.m.v. drama, omdat je in spel niet alleen samen aanhoort welke namen God heeft, maar ook met elkaar beleeft wat die namen betekenen.

De dramacomposities die in deze werkmap worden aangeboden zijn speciaal geschreven voor kindergroepen en hun begeleiders. Om ermee te kunnen werken is geen uitgebreide ervaring met drama vereist. Wel wordt er vanuit gegaan dat je met enthousiasme en liefde voor kinderen aan de slag wilt gaan. En dat je het belang inziet om kinderen dichterbij de rijke betekenis van Gods naam te brengen. Als dat zo is, kan deze werkmap een verrassende nieuwe impuls geven aan jouw werk met kinderen!

Project Simon en Zo

Deze werkmap is een onderdeel van het project Simon en Zo, bedoeld om kinderen spelenderwijs en toch heel serieus kennis te laten maken met Gods naam.

Project Simon en Zo bestaat uit:

- deze werkmap met 6 meespeelverhalen voor kinderen en hun begeleiders;
- de CD met de liedjes waarnaar in deze werkmap verwezen wordt;
- het kinderboek waarin de kinderen de thema's van deze werkmap uitgediept krijgen, voorzien van alle teksten van de CD;
- de kindervoorstellingen van Simon en Zo (boekingen: 030-6375462).

Harrie Nijhof - Speelt met zijn vrouw Fredie als Simon en Zo in kindervoorstellingen overal in het land. De voorstellingen worden gekenmerkt door een sterke betrokkenheid van het publiek in het spel. Naast acteur is Harrie dramadocent aan de hogeschool Vijverberg/Felua te Ede. De hier aangeboden dramacomposities zijn een directe weergave van zijn ervaringen op het podium, op school en tussen kinderen.

Het thema

Op zoek naar Gods naam

'Dit nu is het eeuwige leven: dat zij U kennen, de enige waarachtige God, en Jezus Christus, die Gij gezonden hebt.' (Joh. 17:3)

Kinderen tussen 6 en 10 jaar zijn in een levensfase waarin zij spelenderwijs leren lezen, schrijven en rekenen. Daarin leren zij omgaan met symbolen.

Ook de inhoud van Gods wezen wordt weergegeven in symbolen. In de namen van God zoals deze geopenbaard zijn in de Bijbel komt tot uitdrukking wie Hij is.

Volgens de priesterlijke verantwoordelijkheid die ons is toevertrouwd om onze kinderen kennis van de Here God 'in te prenten' (Deut. 6:6), hebben wij in deze werkmap materiaal ontwikkeld, waarin zij een beeld van God krijgen ('een prent') d.m.v. Zijn namen.

De namen die in de Bijbel aan God worden gegeven en waarin Hij zich in de Here Jezus Christus openbaart, brengen stuk voor stuk iets van Zijn wezen tot uitdrukking.

De namen van God zijn daarom een belangrijke hulp om Hem beter te leren kennen. Gebaseerd op Gods Woord en onder leiding van de Heilige Geest kunnen zij ook voor kinderen een fundament geven om hun leven op in te richten.

Wij hopen dat elke les die uit dit boek met kinderen samen wordt uitgewerkt, gebeurt vanuit de Geest van onze Here Jezus Christus, die bidt: 'Ik heb Uw naam bekend gemaakt en Ik zal hem bekend maken, opdat de liefde, waarmee Gij Mij liefgehad hebt, in hen zij en Ik in hen.' (Joh. 17:26)

Introductie

Leuk dat je wilt beginnen met deze meespeelspelen.

Meespeelspelen zijn dramacomposities. Misschien heb je nooit eerder iets met drama gedaan en denk je: "Kan ik dit wel?" en "Hoe moet dat dan?" Nou, dan kan ik je geruststellen, want ik ben er van uit gegaan dat wij allemaal beginners zijn. De beschrijving zal je alle houvast geven om deze spelen te kunnen begeleiden en meespelen, samen met de kinderen van jouw groep.

Spannend? Jazeker. Ieder spel is anders. Drama is niet statisch. De kinderen zullen er voor zorgen dat er veel te beleven valt. Zij hebben genoeg ideeën. Volg de kinderen, zij zullen je inspireren!

Het gaat ook om de kinderen. Zij zijn de hoofdpersonen in de spelen. En kinderen spelen graag. Ze moeten spelen, dat is hun taal. Op die manier verkennen ze hun wereld. We weten het allemaal nog: "Dan was jij vader en dan was ik moeder en dan was de pop Rosa onze baby..." Toch? Zo gaan we het dus met de kinderen opnieuw doen.

Waarom? Wij willen ze d.m.v. deze spelen iets meer van Gods wezen laten verkennen. Wij willen ze spelenderwijs in contact brengen met de verschillende namen van God.

De spelen zijn voor kinderen tussen 6 en 10 jaar. Ze zijn geschikt voor kindernevendiensten, voor het basisonderwijs of voor speciale projecten. Ze zijn overal te spelen. Als er tenminste voldoende ruimte is. Er zijn 6 spelen en ieder spel gaat over een naam van God.

Deze werkmap met lessen is een onderdeel van het project 'Simon en Zo - Op zoek naar de Naam'. Bij deze spelen horen de CD 'Simon en Zo - Op zoek naar de Naam' en het kinderboek met dezelfde titel. Daarnaast geven we als 'Simon en Zo' kindervoorstellingen rondom dit thema.

Voor we in de volgende lesboeken met drama gaan beginnen, geef ik je eerst wat algemene informatie. Die vind je in dit eerste lesboek. Deze informatie heeft alles te maken met de begeleiding van de spelen. In de boeken hierna gaan we aan de slag met de kinderen!

Ik wens je veel spelplezier en kostbare momenten op zoek naar de naam.

Meespeelspelen

Meespeelspelen zijn verhalen.

Verhalen die gespeeld worden.

Gespeeld door de kinderen, maar ook door de begeleiders.

Iedereen doet mee.

Meespeelspelen zijn spiegelverhalen.

Ieder verhaal zegt iets over een thema.

En dat thema zegt iets over God.

Over Zijn karakter.

Over Zijn naam.

De meespeelspelen in deze werkmap zijn ontstaan vanuit de kindervoorstellingen van Simon en Zo. Er is alleen één verschil. De voorstellingen zijn gericht op een publiek, terwijl deze spelen gericht zijn op de spelers zelf. Het gaat om hun ervaringen.

Het is de bedoeling dat de kinderen de verhalen invullen met hun eigen ideeën en zelf ook oplossingen kunnen verzinnen voor problemen die ontstaan in het spel. Het is de bedoeling om de kinderen zoveel mogelijk te betrekken bij het thema, geïnteresseerd te maken, plezier te geven.

Het is dus niet zo dat de kinderen het verhaal alleen maar uitbeelden. De meespeelspelen zijn composities van drama-opdrachten en iedere opdracht geeft de kinderen de mogelijkheid om te reageren op het spel en op de problemen. Zodoende kunnen ze zoeken naar oplossingen, ze kunnen overleggen, oefenen, spelen, uitbeelden en reflecteren. De kinderen verkennen onbekende werkelijkheden, ze beleven en ervaren andere rollen. Ze doen ontdekkingen waarbij de verbeelding, emoties en ratio op elkaar inspelen. Ze maken daarbij gebruik van wat ze al weten. Want kinderen weten veel meer dan ze beseffen. Via deze dramacomposities ontdekken ze hun eigen kennis en brengen ze die in praktijk.

Misschien zul je vragen: "Wat is drama?" en "Waarom drama?".

Zonder er te veel op door te gaan toch even een paar dingen hierover.

Wat is drama?

Drama is kort gezegd 'doen alsof'.

Je drijft op je eigen kennis en ervaring van de echte wereld om een namaak-wereld te scheppen. Dit doe je met verschillende middelen.

1. Met jezelf

Je maakt bijvoorbeeld een namaak-wereld met jezelf als instrument. Zoals een schilder schildert met verf en een violist speelt met zijn viool, zo speel jij met jezelf. Je gebruikt jezelf als instrument om iets uit te beelden. Je doet alsof, je speelt een rol.

De rollen die de kinderen spelen in deze meespeelspelen zijn simpel. Het zijn vaak sociale rollen. Daarbij gaat het vooral om samenwerking. Niet om de beleving van één persoon, maar meer om de beleving van de hele groep. Kinderen in de leeftijd van 6 tot 10 jaar zijn groepskinderen. De meespeelspelen zijn dan ook groepsspelen.

2. Met de ruimte

Je speelt niet alleen met jezelf als instrument. Je speelt ook met de ruimte waarin je je bevindt. Deze ruimte kan veranderen in een zee, een bergtop of een schip, al naar gelang het verhaal verloopt.

3. Met attributen

Ook allerlei materialen kunnen gebruikt worden, zoals kleding, meubelstukken en attributen. Echte kostuums en voorwerpen spreken kinderen het meest aan. Petten, hoeden, brillen, enz.

Maar materialen kunnen ook 'doen alsof'. Van een stok maak je al gauw een wandelstok, of een pijl voor een boog, of een tandenborstel. En van een paar doeken maak je een kostuum, of een zeil, of een eiland.

4. Met spelafspraken

Wil je samen kunnen spelen in dit 'doen alsof', dan moet je goede afspraken maken, anders komt er niets van het spel terecht.

Je doet alsof, dat is de hoofdregel van het spel. Dat is niets nieuws voor de kinderen. Kinderen doen dat veel. Ze kennen deze spelafspraken. De tafel wordt een grot en de stoel een auto. Het lokaal wordt het dek van een schip en jij de kapitein. Dat wordt spelenderwijs afgesproken. Zo onderzoeken ze hun werkelijkheid. En zo zoek jij als begeleider mee.

Dramavormen

Er zijn verschillende manieren om met drama te werken. En iedere manier, iedere werkvorm heeft weer z'n eigen mogelijkheden. Tijdens deze meespeelspelen zullen we er enkele regelmatig gebruiken.

1. Vertelspelen

Er wordt een verhaal verteld. De vertelling wordt steeds onderbroken door spel of de spelers beelden gelijktijdig de vertelling uit. Deze werkvorm ligt aan de basis van de meespeelspelen.

2. Beeldenspelen

Het spel wordt uitgebeeld in plaatjes, in stilstaande beelden. Net als foto's of schilderijen, maar nu levend uitgevoerd.

3. Afspraakspelen

Improvisatiespel, waarbij de spelers en begeleiders van te voren bepaalde afspraken maken over spelgegevens: rol, plaats, tijd, probleem, enz.

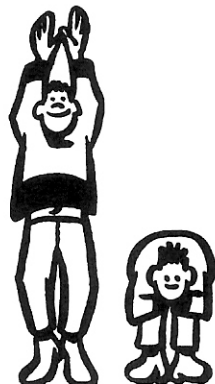
Binnen die afspraken maken ze hun eigen spel.

4. Zingspelen

Zingen met muziek en bewegingen.

5. Inspringspelen

Inspringspelen zijn spelen waarbij de spelers niet tegelijk beginnen te spelen, maar volgens een afgesproken spelregel inspringen en meedoen.

Drama als instrument

Waarom nou drama?

Drama heeft verschillende functies en daarom biedt het ons allerlei mogelijkheden om het te gebruiken. Laten we ze eens even op een rij zetten.

1. Recreatief

Drama werkt ontspannend en heeft daarom een recreatieve functie. Het geeft veel plezier om samen te spelen.

2. Persoonsontwikkeland

Drama heeft een persoonsontwikkelande functie. Je speelt met je hele persoon, dus je hele persoon wordt ontwikkeld. Je ontwikkelt sociaal gedrag, inlevingsvermogen, concentratie, expressie- en impressiemogelijkheden en creativiteit en veel meer.

3. Educatief

Drama is een prima middel om te leren. Het kan gebruikt worden om mensen iets uit te leggen, of om iets te onderzoeken of iets te verwerken. Door de actieve identificatie met verbeelde rollen kun je leren om onderwerpen te onderzoeken, of gebeurtenissen, of relaties.

4. Kunstzinnig

Drama heeft ook een kunstzinnige functie. Het leert je om naar iets moois te zoeken en de dingen en ideeën vorm te geven.

5. Therapeutisch

Drama heeft ook een therapeutische functie. Het spel kan gebruikt worden om belemmeringen in de ontwikkeling te helpen genezen.

Met al deze functies is drama een prachtig instrument om de kinderen een diepe ervaring mee te geven van de betekenis van de namen van God.

Drama in de Bijbel

God probeert te communiceren met mensen. Daarbij gebruikt Hij allerlei vormen van communicatie. God is creatief. Hij kent de mens en weet ook tot hem door te dringen. Hij maakt in de Bijbel gebruik van de taal, van symbolen, gelijkenissen, allerlei stijlen en van allerlei voorbeelden uit de praktijk van het dagelijks leven.

In de Bijbel kunnen we ontdekken hoe de Here God drama gebruikt voor verschillende doeleinden. En hoe Hij allerlei verschillende vormen gebruikt.

We kennen natuurlijk de gelijkenissen van de Here Jezus. Dat zijn spiegelverhalen. Jezus wilde een bepaalde gedachte overbrengen en gebruikte daarvoor een bedacht verhaal. Het verhaal is afgeleid van een bestaande situatie. De betekenis van het verhaal blijft hetzelfde, alleen de vorm verandert.

Maar er zijn nog veel meer voorbeelden te vinden in de Bijbel. Ook de profeet Nathan gebruikte een verhaal. Hij moest David confronteren met diens zonde. David was schuldig aan een misdaad. Maar hij zag zelf niet in hoe ernstig dit was. Het verhaal opende zijn verstand en bracht hem tot berouw. (Lees 2 Samuël 12:1-8.)

Ook bij het optreden van de profeet Ezechiël kun je zien hoe mensen open worden bij het gebruik van drama. Lees maar eens mee in Ezechiël 12:1-15.

Hier gaat het om een boodschap voor een weerspanning geslacht.

God zegt: "Ze hebben ogen om te zien maar zien niet; ze hebben oren om te horen maar ze horen niet". Daarom moest de profeet alles in gereedheid brengen om een zinnebeeld te maken. Dit zinnebeeld, dit dramaspel, zou de mensen klaar maken voor Gods boodschap. Zij vroegen: "Wat ben je aan het doen?" en Ezechiël vertelde hen wat hij moest vertellen. Ook hier werkte drama. Het maakte de harten van de mensen open zodat ze gingen vragen!

Let ook eens op hoe drama gebruikt werd door God om de profeet Ezechiël in de juiste staat te brengen om te kunnen profeteren. Door middel van een dramatische actie liet Hij de profeet een beetje voelen van de pijn die Hij leed om Zijn volk Israël. Daarna liet Hij hem profeteren. Je leest dit in Ezechiël 4:4-7.

Had God Ezechiël niet gelijk deze boodschap kunnen laten uitspreken? Nee, want de boodschap moest doorleefd worden. Hoe denk je dat Ezechiël de boodschap van God uitsprak na deze ervaring? Vol vuur en pijn! Het 'doen alsof' werkte. Drama bracht het Woord van God diep in de menselijke ervaring!

Zo zijn er veel voorbeelden van gebruik van drama in de Bijbel te noemen. Het scheuren van de mantel in twaalf stukken door de profeet Achia, om koning Jerobeam duidelijk te maken wat er ging gebeuren. Of het huis van de pottenbakker, waarmee het woord van God tot Jeremia kwam. En in het Nieuwe Testament de gordel van de profeet Agabus, waarmee hij liet zien hoe Paulus gebonden zou worden.

Opbouw van de lessen

Deze werkmapp bestaat uit 7 boeken: een inleiding met instructies en 6 lessen. In iedere les hebben we een spel uitgewerkt. Er zijn 2 introductiespelen en 4 meespeelspelen.

Iedere aangeboden les duurt ongeveer 90 minuten.

Daarnaast geven we allerlei mogelijkheden en ideeën om dieper op het thema in te gaan, zodat de mogelijkheid bestaat om nog langer te doen over een les. Het is daarmee mogelijk meerdere lessen uit te trekken voor één thema.

Je kunt ook enkele opdrachten uit het spel nemen en die gebruiken als je minder tijd tot je beschikking hebt.

De eerste twee lessen zijn introductielessen. Ze gaan wat anders dan de grotere meespeelspelen in de daaropvolgende lessen. Ze dienen voor de begeleiders en de kinderen om samen op gang te komen.

In les 1 introduceren we het thema van namen en hun betekenissen en leren we wat drama is en hoe je moet spelen en begeleiden. Hier niet één verhaal als meespeelspel, maar allerlei korte drama-opdrachten om samen met de kinderen uit te voeren.

In les 2 gaan we vanuit het 'Onze Vader' de verschillende drama-werkvormen behandelen. Dus naast een introductie van de namen dienen de eerste twee lessen als korte drama-cursus voor kinderen en begeleiders.

In les 3, 4, 5 en 6 spelen we de meespeelspelen, waarin telkens in één verhaal één van de namen van God wordt behandeld.

Opbouw van de meespeelspelen

De meespeelspelen zijn opgebouwd vanuit een verhaal.

Het verhaal vormt de structuur, het geraamte, waar de kinderen en de begeleiders straks vanuit zullen spelen.

Ieder meespeelspel begint met een inleiding van het verhaal.

Tijdens deze inleiding wordt de basis gelegd om te kunnen spelen. Er wordt duidelijk WAAR het verhaal zich afspeelt en WANNEER het zich afspeelt en WAT het probleem is wat opgelost moet worden.

Daarna wordt het probleem met de kinderen doorgesproken.

Samen besluiten we om het verhaal te spelen en te kijken of we het probleem kunnen oplossen.

De kinderen krijgen meestal in groepen een taak.

We kiezen verschillende rollen die nodig zijn.

Daarna wordt de ruimte omgebouwd.

Dan beginnen we te spelen.

Beetje bij beetje bouwen we het spel op naar een climax.

Via verschillende dramaopdrachten krijgen de kinderen allerlei mogelijkheden om de problemen van het verhaal te verkennen en uit te spelen.

Soms komen er ook liedjes bij die aansluiten op het thema.

We zoeken naar oplossingen en die mogen de kinderen geven in hun spel. Als hun taak volbracht is, sluiten we af door te reflecteren vanuit hun rol naar de naam van God.

De ruimte

Meespeelspelen kunnen overal gespeeld worden, als de ruimte maar niet te klein is.

Kinderen moeten de mogelijkheid hebben om te kunnen bewegen en om de ruimte te kunnen gebruiken. Iedere ruimte is verder goed. Klaslokalen, gymzalen, enz.

Ook buiten kan. Op het gras, op een speelplaats, in het bos, alles kan, want overal kun je 'doen alsof'.

Attributen en kostuums

Het materiaal in een klas of gymzaal of buiten kan gebruikt worden in het spel. Als begeleider spreek je natuurlijk goed af met de kinderen wat wel gebruikt mag worden en wat niet. Het is het beste om wat spullen in een kist of doos te verzamelen voor de spelen. Denk aan spullen die goed te gebruiken zijn: hoeden, petten, brillen, doeken, stokken, touw, dozen, enz. Een kist met materialen die op veel verschillende manieren door de kinderen gebruikt kunnen worden.

Rol van de begeleiding

Als begeleider draag je meerdere 'petten'. Je hebt meerdere functies.

1. Als begeleider van de kinderen

Als begeleider hou je de kinderen in de gaten. Je organiseert de ruimte en let op de tijd. Begrijpen ze wat er gebeurt? Kunnen ze allemaal meespelen? Als begeleider kun je het spel stopzetten om over bepaalde onderwerpen door te spreken of om nieuwe afspraken te maken. Zo kun je al die zaken regelen die nodig zijn om het spel zo goed mogelijk te laten verlopen.

2. Als verteller

Om het verhaal op gang te brengen of om onderdelen van het door de kinderen uit te spelen verhaal met elkaar te verbinden, zal de begeleider vaak optreden als verteller. In veel gevallen kun je de voorgeschreven tekst gewoon voorlezen.

3. Als medespeler

De begeleider speelt ook mee. Als medespeler kijk je niet als buitenstaander toe. Als medespeler ben je optimaal betrokken bij het spel en bij de spelers. Samen neem je beslissingen, ga je avonturen aan en draag je de consequenties. In verschillende rollen breng je een probleem in, je creëert een confrontatie en vergroot de spanning. De rollen die de begeleider speelt zijn vaak autoriteitsrollen. Rollen waarmee je de groep kunt leiden. Wanneer je met meerdere begeleiders bent, kun je de rollen verdelen, of je speelt met de kinderen mee.

Je zult begrijpen dat je duidelijk zult moeten maken wanneer je speelt en wanneer niet, wanneer je dus gewoon begeleider bent of wanneer je meespeelt met het spel van de kinderen in een rol.

Dit kun je doen met een simpele afspraak. In de lessen worden daar voorbeelden voor gegeven. Bij het verhaal over de storm speel je in het begin de rol van een nieuwslezer op tv. Je spreekt met de kinderen af dat je een nieuwslezer bent, zodra jij een bril opzet. Als je de bril afdoet, ben je weer gewoon de begeleider.

Dit werkt als een teken. Soms is het een bril, dan weer een hoed, of een jas, enz. We zullen dit in en uit je rol stappen oefenen in de eerste lessen, zodat je er aan went.

Hoe lees je de lessen

Iedere les is opgebouwd uit een aantal vaste punten.

Bijbelteksten als uitgangspunt

Het is belangrijk dat je je vooraf grondig in het thema van de les verdiept in gebed en vanuit de Bijbel.

Inhoud

Korte inhoud van het verhaal.

Rollen van de begeleider

De verschillende rollen die de begeleider moet spelen om het verhaal te kunnen begeleiden.

Middelen

Extra spullen die in de les nodig zijn.

Lesverloop

Korte inhoudsopgave van de les.

Aanduidingen

Tijdens het lezen van de lessen zul je een aantal vaste aanduidingen tegenkomen. Die zijn belangrijk om de les te kunnen lezen. De eerste drie hebben te maken met de verschillende rollen van de begeleider, de andere geven aanvullingen op het spel. Hier volgen ze.

Begeleider

Deze teksten zijn voor de begeleider bedoeld als instructie om het spel te organiseren en de kinderen te laten spelen.

Verteller

De stukken tekst die als verteller aangeduid worden moeten door de begeleider vol inleving gelezen worden. Vertel het verhaal met alles wat je hebt.

Begeleider in rol

De naam van een rol die de begeleider speelt. Zoals: dierenverzorger of gids, nieuwslezer, kapitein en meer.

Tips

Handige praktische aanwijzingen.

Idee

Oefeningen, opdrachten, tekenwerk of schrijven, knutselen, allemaal ideeën en aanvullingen om het verhaal en het spel te verdiepen. Je zult begrijpen dat de lessen meer tijd vergen wanneer je deze ideeën uitvoert.

Toepassing

Tips om een nagesprekje over het thema te voeren, gericht op de praktijk van het dagelijkse kinderleven.

Beginnerstips

Alle begin is moeilijk. Geef jezelf en de kinderen de tijd om erin te komen.

- Zorg eerst dat je de kinderen aan het spelen krijgt.
- Leer goed om over te stappen van de ene rol in de andere. In het begin is alles nog wat onwennig, maar na een tijdje wordt het vanzelfsprekend.
- Hou altijd de doelen van de les voor ogen, dan verlies je jezelf niet teveel in details.
- Problemen komen er toch. Soms weet je niet goed hoe je iets in het spel moet aanpakken. Laat de kinderen maar meedenken. Ze kunnen samen met jou de spelproblemen oplossen.
- Sommige kinderen gaan ervoor en zitten gelijk helemaal in het spel. Maar er zijn er ook die wat meer moeten wennen. Geef ze de mogelijkheid om op hun eigen manier te reageren. In het begin zal dat misschien wat kritisch of terughoudend zijn. Maar als het spel bezig is en de spelwerkelijkheid steeds echter wordt, zullen zelfs de meest verlegen kinderen de verleiding om mee te spelen niet kunnen weerstaan.
- Laat de kinderen zoveel mogelijk zichzelf zijn. Laat ze zelf bepalen hoe ze willen spelen binnen de opdrachten. Het is hun spel.
- Maak voor de verwerking van de inhoud gebruik van het kinderboek 'Simon en Zo - Op zoek naar de Naam.'
- Ook alle teksten van de liedjes vind je in dit kinderboek.
- Lees ieder spel voor je begint goed door en tref alle voorbereidingen. Hou je in het begin aan de lijn die uitgezet is in de begeleiding. Je zult merken dat je steeds meer gaat uitproberen als je het spelen beter leert en je ervaring opdoet in het begeleiden. En het leukste is natuurlijk om later zelf je eigen spelen te maken!